

Această fișă informativă a fost realizată în colaborare cu [Consiliul Notariatelor din UE \(CNUE\)](#).

1 Cum se redactează dispoziția pentru cauză de moarte (testament, testament conjunctiv, pact asupra unei succesiuni viitoare)?

Disponerea bunurilor după decesul unei persoane poate fi efectuată în trei moduri: (a) prin testament – care poate fi un testament conjunctiv, cunoscut și sub denumirea de *unica charta*, între soț și soție, (b) prin testament secret depus la tribunal de către testator ori notar sau, în absența unuia dintre aceste tipuri de testamente, (c) prin partajul bunurilor în conformitate cu legea (succesiunea *legală*).

Prin testament se poate dispune de întregul patrimoniu sau de o parte din acesta. Disponerea bunurilor care nu sunt menționate în testament se face conform legii. Testamentele pot include dispoziții universale, prin care testatorul își lasă moștenire întreaga avere uneia sau mai multor persoane (denumite moștenitori), precum și dispoziții speciale în favoarea unor persoane denumite legatari.

2 Ar trebui ca dispoziția să fie înregistrată și, dacă da, în ce mod?

În termen de cincisprezece zile de la data testamentului, notarul întocmește o notă de înscriere și o înregistrează la directorul registrului public. Testamentul secret poate fi depus de către testator la un judecător sau magistrat din cadrul Secției de jurisdicție voluntară sau predat personal la un notar care, în termen de patru zile lucrătoare de la data predării, trebuie să transmită testamentul spre păstrare la grefa Secției de jurisdicție voluntară.

3 Există restricții asupra libertății de a dispune pentru cauză de moarte (rezervă succesorală, de exemplu)?

Codul civil prevede rezerva succesorală. Aceasta este un drept de credit asupra patrimoniului defunctului rezervat prin lege pentru descendenții defunctului de către soțul supraviețuitor. În conformitate cu secțiunea 616 din codul menționat, rezerva succesorală prevăzută pentru toți copiii, indiferent dacă au fost concepuți sau născuți în timpul căsătoriei, concepuți sau născuți în afara căsătoriei sau adoptați, se ridică la o treime din valoarea patrimoniului succesoral, dacă nu există mai mult de patru copii, sau la o jumătate din valoarea patrimoniului succesoral, dacă există cinci sau mai mulți copii.

4 În cazul în care nu există o dispoziție pentru cauză de moarte, cine moștenește și în ce proporție?

Atunci când nu există testament, când testamentul nu este valabil, când moștenitorii nu doresc sau nu pot să moștenească sau când între moștenitori nu există dreptul la acumularea de bunuri, se deschide succesiunea legală.

Legea prevede că în astfel de situații moștenirea revine descendenților, ascendenților, rudelor colaterale, soției sau soțului defunctului și guvernului Maltei. În acest caz succesiunea are loc în funcție de gradul de rudenie, care este determinat de numărul de generații. Dacă defunctului nu îi supraviețuiește nicio persoană cu vocație succesorală, moștenirea revine guvernului maltez.

Este exclusă de la moștenirea legală orice persoană care, prin mijloace frauduloase sau violente, l-a împiedicat pe defunct să facă un testament și care este, prin urmare, incapabilă sau nedemnă de a primi moștenirea.

5 Care este autoritatea competentă:

5.1 În materie de succesiune?

Instanțele malteze au competența generală de a decide în cauzele legate de succesiuni. Tribunalul pentru împărțirea moștenirilor dispune de competențe speciale în câteva circumstanțe specifice când moștenitorii nu cad de acord cu privire la modul în care urmează să fie împărțită moștenirea.

În general, atunci când nu există dezacorduri sau litigii privind succesiunile, se recurge la notari și avocați.

De asemenea, orice persoană interesată se poate prezenta la Secția de jurisdicție voluntară pentru a solicita pronunțarea unei hotărâri de deschidere a unei succesiuni în favoarea sa.

5.2 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei succesiuni?

Grefierul instanței și notarii

5.3 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unui legat?

Grefierul instanței și notarii

5.4 să primească o declarație de renunțare sau de acceptare a unei rezerve succesorale?

Grefierul instanței și notarii

6 Scurtă descriere a procedurii de soluționare a unei succesiuni în temeiul legislației naționale, inclusiv pentru lichidarea patrimoniului succesoral și pentru partajul bunurilor (trebuie furnizate și informații din care să reiasă dacă procedura de succesiune este deschisă de o instanță sau de altă autoritate competentă din proprie inițiativă)

Succesiunea începe atunci când o persoană interesată se prezintă la un notar sau un avocat care efectuează cercetări pentru a verifica dacă în registrul public a fost înscris vreun testament autentic sau dacă la tribunal a fost depus vreun testament secret. După aceste demersuri, se deschide succesiunea: notarul sau avocatul identifică moștenitorii și legatarii, dacă este cazul, și îi informează în legătură cu rezultatele cercetărilor sale. Bunurile sunt apoi împărțite conform voinței testatorului. În cazul în care defunctul nu a lăsat niciun testament, bunurile sunt împărțite în conformitate cu prevederile legii.

Atât bunurile mobile, cât și imobile pot fi vândute dacă toți moștenitorii sunt de acord, încasările fiind împărțite între moștenitori conform proporțiilor indicate în testament.

În cazul unui litigiu, de exemplu în ceea ce privește autenticitatea testamentului sau împărțirea moștenirii, moștenitorul care ridică problema poate apela la Prima cameră a Tribunalului Civil sau la Tribunalul pentru împărțirea moștenirilor.

7 Cum și când devine cineva moștenitor sau legatar?

Succesiunea este deschisă la data decesului sau la data la care hotărârea prin care se declară că persoana a cărei succesiune este vizată este presupusă decedată pe motive de absență îndelungată dobândește autoritate de lucru judecat.

Nicio persoană nu este obligată să accepte o moștenire care îi revine. Acceptarea poate fi explicită sau implicită. Acceptarea este implicită când moștenitorul ia măsuri care implică voința sa de a accepta moștenirea și explicită când moștenitorul își asumă statutul de moștenitor, printr-un înscris autentic sau printr-un înscris sub semnătură privată. În schimb, renunțarea nu poate fi prezumată.

În cazul unui legat, legatarul are dreptul, de la data decesului testatorului, să îi ceară moștenitorului intrarea în posesia bunului legat.

8 Preiau moștenitorii datoriile defunctului și, dacă da, în ce condiții?

Da, moștenitorii răspund pentru datoriile defunctului în proporția și în modul stabilite de către testator. Dacă defunctul nu lasă niciun testament sau dacă acesta nu prevede repartizarea datoriilor, moștenitorii plătesc datoriile proporțional cu cota lor din moștenire. Fiecare moștenitor răspunde personal pentru datoriile moștenirii.

În cazul în care oricare dintre moștenitori posedă bunuri ipotecate pentru garantarea datoriei, acesta răspunde, având în vedere bunurile respective, pentru întreaga datorie. În cazul în care un moștenitor a plătit mai mult decât cota sa din datoria comună din cauza unei astfel de ipotece, acesta are dreptul la compensație din partea celorlalți moștenitori, în limita cotei deținute de aceștia.

9 Ce documente și/sau informații sunt necesare de obicei pentru înregistrarea bunurilor imobile?

Dreptul succesoral nu obligă moștenitorii să își înregistreze bunurile imobile pe care le-au moștenit. Cu toate acestea, în conformitate cu Legea privind costurile de autentificare și transfer, persoanele care moștenesc bunuri imobile trebuie să înregistreze o așa-numită declarație pentru cauză de moarte în Registrul public. Această declarație cuprinde, în esență, data, informații exacte despre defunct și moștenitor/legatar, data și locul decesului, o descriere a patrimoniului moștenit, titlul de transfer, valoarea imobilului, locul în care s-a făcut declarația și semnătura declarantului și a notarului public.

9.1 Este numirea unui administrator obligatorie sau obligatorie la cerere? Dacă ea este obligatorie sau obligatorie la cerere, ce demersuri trebuie efectuate?

Numirea unui administrator nu este obligatorie.

9.2 Cine este îndrituit să execute dispoziția pentru cauză de moarte lăsată de defunct și/sau să administreze patrimoniul succesoral?

Moștenitorul sau executorul testamentar.

9.3 Ce competențe are un administrator?

Administratorul sau executorul testamentar întocmește inventarul moștenirii, reprezintă drepturile legate de moștenire și ajută la recunoașterea acestora, verificând toate pretențiile judiciare formulate împotriva moștenirii, administrează, ca parte a obligației de a depune, toate sumele incluse în moștenirea respectivă sau primite pentru vânzarea bunurilor mobile sau imobile și dă socoteală persoanei în cauză.

10 Ce documente sunt eliberate de obicei, în temeiul legislației naționale, în cursul sau la finalul unei cauze de succesiune pentru atestarea statutului și a drepturilor beneficiarilor? Au aceste documente efecte probatorii specifice?

În general, nu se eliberează documente pentru dovedirea statutului și a drepturilor persoanelor cu drept la moștenire întrucât succesiunea intervine automat în momentul decesului. Cu toate acestea, orice persoană interesată se poate prezenta la Secția de jurisdicție voluntară pentru a solicita deschiderea unei succesiuni în favoarea sa.

Ultima actualizare: 06/03/2017

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.